

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
“СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ “ДП-ГАБРОВО
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО “ВОДЕН- ИРИ ХИСАР”

с. Острово, обл. Разград, тел.: 084 898875 e-mail: voden@scdp.bg

Р Е З Ю М Е
НА
ИЗВЪРШЕНИЯ МОНИТОРИНГ
НА ТЕРИТОРИЯТА НА
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „ВОДЕН-ИРИ ХИСАР”

В изпълнение на критерий 8.5 от Временния стандарт за оценка на управлението на горите в България и Ваша Заповед № 81/03.05.2016г. бе извършен мониторинг на следните индикатори:

1. Обем на всички добити горски продукти.

През 2017 г. в района на дейност на ТП „ДЛС Воден – Ири Хисар“ са добити 38 700 куб.м дървесина, в т.ч. от иглолистни дървесни видове – 639 куб.м.

По категории добитата дървесина е разпределена както следва:

- Едра – 8 570 куб.м – 22,15 % от общата кубатура на добитата лежаща маса;
- Средна – 7 069 куб.м – 18,27 % от общата кубатура на добитата лежаща маса;
- Дребна – 100 куб.м – 0,25 % от общата кубатура на добитата лежаща маса;
- Дърва – 22 593 куб.м – 58,38% от общата кубатура на добитата лежаща маса;
- Вършина – 368 куб.м – 0,95 % от общата кубатура на добитата лежаща маса.

С най-голям дял добита дървесина по дървесни видове е цера, след него липата. През 2017 г. са добивани и други дървесни видове с по-малък процент участие, а именно акация, келяв габър, ясен, благуи и зимен дъб. Иглолистните са представени само от черния бор.

Цялата площ на ТП ДЛС „Воден-Ири Хисар“ е държавен ловностопански район и попада в Защитени зони по НАТУРА 2000 – Зона за хабитатите и Зона за птиците, поради което е забранена пашата на домашни животни и добива на недървесни горски продукти. От селскостопанските площи, които не попадат в обхвата на сертификата се добиват земеделски култури и люцерна, които се ползват за изхранване на дивеча, а остатъка се продава.

2. Темпове на растеж, възобновяване и състояние на гората;

Към 31.12.2017 г. територията на ТП “ДЛС Воден – Ири Хисар“ е 14976 ха:

в т.ч. държавни ГТ – 14941 ха;

общински ГТ – 33 ха;

частни физически лица – 2 ха.

През 2017 г. в площта и собствеността горските територии на стопанството не са настъпили промени.

Съгласно изготвеният горскостопанския план на ТП ДЛС Воден – Ири Хисар през 2013г., средните таксационни показатели, общо за горите държавна собственост са следните:

- Залесена площ – **13 174.3 ха**,
- Запас на основните насаждения без клони – **2 053 805 куб.м.**
- Запас на надлесните дървета без клони – **705 куб.м**
- Средна възраст – **75 год.**
- Среден запас – **156 куб.м./ха**
- Общ среден годишен прираст – **32 358 куб.м/год.**
- Общ среден годишен прираст на един хектар – **2.46 куб.м./ха/год.**
- Среден бонитет – **3 (3.4)**
- Средна пълнота – **0.73.**
- Разпределението по пълноти е следното: – пълнота 0.8 заема 26.9% от площта на стопанският клас, 0.9 – 17.9%, 0.7 – 16.3%, 0.6 – 14.8% и 1.0 – 8.5%. Останалите пълноти са доста по – ограничено представени.
- Общият запас с клони е **2 297 895 куб.м**, и на надлесните дървета – 810 куб.м.

Бедните месторастения заемат площ от 27.1 ха, или 0.2% от залесената площ и средно богатите – 249.8 ха, или 1.8% от залесената площ. Останалите месторастения, богатите, заемат площ от 13 145.8 ха, или 98 % от залесената площ.

Бонитетите са разпределени по следният начин: трети – 34.3%, четвърти – 24.0%, пети – 20.8%, втори – 17.3% и първи – 3.6%.

Разпределението по класове на възраст е неравномерно. Четвърти клас на възраст заема 27.3% от залесената площ, трети – 24.1%, пети – 12.8%, шести – 9.1%, осми – 9.0%, първи – 7.6%. Останалите класове на възраст са по – слабо представени.

Участието по дървесни видове е следното:

- Цер с участие със: **53.5%** по площ и **48.0%** по запас.
- Благун с участие **11.8%** по площ и **9.8%** по запас,
- Сребролистна липа с участие **10.8%** по площ и **20.0%** по запас,
- Планински ясен с участие **5.8%** по площ и **7.4%** по запас,
- Акация с участие **5.2%** по площ и **2.0%** по запас,
- Габър с участие **2.5%** по площ и **2.9%** по запас,
- Мъждрян с участие **2.4%** по площ и **2.5%** по запас,
- Клен с участие **2.2%** по площ и **1.9%** по запас,
- Летен дъб с участие **2.0%** по площ и **1.7%** по запас,
- Зимен дъб с участие **1.2%** по площ и **1.2%** по запас.

Другите дървесни видове, като: черен бор, смърч, бял бор, веймутов бор, червен дъб, трепетлика, бреза, орех, келяв габър, брекина, полски бряст, бяла върба, гледичия, джанка, конски кестен, круша, дребнолистна липа, махалебка, мекиш, черница, явор негундо, И – 214, слива и други имат доста по – ограничено участие.

Природните условия в района на държавното ловно стопанство са благоприятни за естественото възобновяване на съществуващата дървесна растителност.

Данните от мониторинга показват добро здравословно състояние на гората в района на дейност на ТП ДЛС „Воден-Ири Хисар“. Изключение правят липовите насаждения, които се намират в границите на БИСД за европейски бизон, които в миналото са били подложени на значително въздействие от дивеча (белене на кората, прехапване и др.).

3. Структура и наблюдавани промени във флората и фауната.

След проведения мониторинг на Горите с висока консервационна и направения анализ на резултатите за 2017 год., могат да се направят следните изводи:

- За ВКС 1.2 застрашени, изчезващи и ендемични видове – растения :

- състоянието на находищата на видовете е добро и същите не са застрашени от антропогенна дейност

- За ВКС 1.2 застрашени, изчезващи и ендемични видове – животни :

- състоянието на местообитанията на видовете е запазено;

- не са установени нови местообитания .

Стопанството извършва целогодишни наблюдения на видовете и контролира състоянието на находищата и местообитанията.

- За ВКС 1.3 критични концентрации на видове:

Данните от мониторинга показват добро здравословно състояние на популацията, нарушена полова структура – с превес на женските (най-вече в ЛТУ „Воден“) и нарушена възрастова структура – недостатъчно зрели мъжки благородни елени. В ЛТУ „Воден“ сватбовищата са активни. Брачният период е удължен, поради нарушената полова структура. В ЛТУ „Ири Хисар“ половата структура е добра, но е нарушена възрастовата структура. Реална заплаха за спокойствието на вида, най-вече по границите на двата участъка са скитащите кучета. За да се осигури спокойствието на благородния елен, в брачния период се ограничават горскостопанските и селско стопанските дейности в районите с активни сватбовища.

- За ВКС 3-горски територии, представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми, или съдържащи се в такива

- G1.7C41 Термофилни липови гори - Насажденията са в задоволително здравословно състояние. Няма данни за започнали сукцесионни и/или дегенеративни процеси.

- G1.7A1 Степни дъбови (церови) гори - Насажденията в ЛТУ „Воден“ са по-добро здравословно състояние от тези в ЛТУ „Ири Хисар“. Няма данни за започнали сукцесионни и/или дегенеративни процеси.

- Гори във фаза на старост – Горите във фаза на старост представляват 10% от горските територии на ТП ДЛС „Воден-Ири Хисар“. Определени са със Заповед №183/30.12.2015 г. на и.д.директор на ТП ДЛС „Воден-Ири Хисар“ и Заповед № РД49-421/02.11.2016 г. на Министъра на земеделието и храните. Насажденията са в задоволително до добро здравословно състояние. През последните години в тях не са извършвани стопански мероприятия. Няма данни за започнали сукцесионни и/или дегенеративни процеси.

4. Екологични и социални последици от дърводобива и другите дейности в гората

През 2017 г. на територията на ДЛС Воден – Ири Хисар няма констатирани изменения на околната среда, които да засягат флората, фауната, почвите и водните ресурси. Няма предизвикана ерозия, нито пък са установени епидемични разпространения на вредители и/или разпространение на агресивни видове. Няма установени места за гнездене на застрашени видове птици.

Горите в района на ДЛС „Воден-Ири Хисар“ имат голямо значение за местното население, главно за снабдяването им с дърва за огрев. Освен това държавното ловно стопанство осигурява работа на значителен брой местни хора (98% от работещите в стопанството са местни жители). Посещенията във Воденската гора и гората Ири Хисар са събитие за много от жителите на околните села и градове. 99% от горските територии в района на дейност на ТП ДЛС „Воден-Ири Хисар“ са държавна собственост и се стопанисват в ловностопанско отношение от ТП ДЛС „Воден-Ири Хисар“. Воденската гора и гората Ири Хисар са неизчерпаем резервоар на дивеч за околните ловни сдружения, с които стопанството има обща граница.

5. Разходи, производителност и ефективност от горскостопанските дейности

Спазвайки разпоредбите на действащото законодателство, ползването на дървесина от горските територии – държавна собственост се извършва основно чрез възлагане на добива и продажба на добитата дървесина от временен склад или чрез продажба на стояща дървесина на корен.

Горското стопанство има стопански функции, осъществява възпроизводство на горите от държавните горски територии, като извършва свързаните с това дейности (мероприятия), ефективното ползване на дървесина и на недървесни и други горски продукти от държавните горски територии, както и търговията с тях, продажбата им. Добивът на дървесина се възлага на частни фирми или се извършва чрез собствени работници Дейностите по ползването от горите, както и дейностите за лесокултурни мероприятия могат да се извършват само от лица, регистрирани в публичния регистър, воден от Изпълнителната агенция по горите. Ползването на дивеча се осъществява по линия на организирания ловен туризъм.

През 2017 г. стопанството е приключило годината на печалба, като основен дял в образуването на печалбата има продажбата на дървесина.

10.01.2018 г.

Изготвил, /п/

инж. К. ГЪЛЪБОВА

Главен лесничей при ТП ДЛС "Воден-Ири Хисар"